

Wespenorchis (*Epipactis*)

ALGEMENE SLEUTEL

- Onderste lip met smalle insnoering
Beweeglijk eindstuk (epichiel), bloem bruin en wit **Moeraswespenorchis**
- Geen smalle insnoering in onderste lip
 - + Rostellum (snaveltje) goed ontwikkeld; open bloemen
 - Bladeren ± tegenoverstaand; bloemen paars; bloeiwijze dicht behaard; bovenste internodium lang **Bruinrode wespenorchis**
 - Bladeren schroefsgewijs; bloemen groengeel, vuilroze; bloeiwijze kaal; bovenste internodium kort **Brede wespenorchis**
 - + Rostellum afwezig; kleine bloem (1 cm), niet wijdgeopend; blad geelgroen, gegolfde rand **Geelgroene wespenorchis**

Opmerkingen :

- Verkorte sleutel van de Flora van België en de aangrenzende gebieden (Lambinon, Verloove 2012). In de Flora vermeldt men 10 (onder)soorten. In Limburg is dat aantal beperkt tot 3. In Nederlands Zuid-Limburg is er nog een 4de soort gevonden in 1975: Geelgroene.
- Brede wespenorchis is algemeen in Limburg (en in Vlaanderen). Moeraswespenorchis werd slechts éénmaal (en ook voor het “laatst”) in de wateringen van Lozen waargenomen in 1967. De Bruinrode wespenorchis heeft men aangetroffen ten zuiden van de Sint Pietersberg (Vroenhoven). De eerste vondst (in Limburg) dateert van 2009. In Nederlands Zuid-Limburg is de Geelgroene wespenorchis gevonden in 1975; in Vlaanderen in 2002 één melding: Hoegaarden. In Limburg nog geen melding.

Wespenorchis (*Epipactis*)

- Onderste lip met smalle insnoering
Beweeglijk eindstuk (epichiel), bloem bruin en wit

Moeraswespenorchis (*Epipactis palustris*)

Wespenorchis (*Epipactis*)

- Geen smalle insnoering in onderste lip
Rostellum (snaveltje) goed ontwikkeld; open bloemen

Bruinrode wespenorchis

(*Epipactis atrorubens*)

Bladeren ± tegenoverstaand; bloemen paars;
bloeiwijze dicht behaard; bovenste internodium lang

Brede wespenorchis

(*Epipactis helleborine* ssp. *helleborine*)

Bladeren schroefsgewijs; bloemen groengeel, vuilroze;
bloeiwijze kaal; bovenste internodium kort

Wespenorchis (*Epipactis*)

- Geen smalle insnoering in onderste lip
Rostellum afwezig

Geelgroene wespenorchis (*Epipactis muelleri*)

kleine bloem (1 cm), niet wijdgepend;
blad geelgroen, gegolfde rand

Moeraswespenorchis (*Epipactis palustris*)

Familie

orchideënfamilie (Orchidaceae)

Diagnostische kenmerken

Overblijvende kruiden met wortelstokken of knollen. Bladen verspreid, enkelvoudig, gaafrandig, de stengel meestal deels of geheel omvattend, zelden schubvormig. Bloemen 2-zijdig symmetrisch, 2-slachtig, meestal in aren of trossen. Bloemdek 6-bladig, bloemkroonachtig; bloemdekbladen in 2 kransen van 3, 1 blad van de binnenste krans (lip), meestal groter dan de overige, vaak gespoord aan de voet. Meestal 1 meeldraad geheel met de stijl en de stempels vergroeid tot de zgn. stempelzuil (het 'zuiltje'). Helmknop min of meer zittend, 2-hokkig, achter of op de top van de stempelzuil. Stuifmeel tot klompjes (polliniën) verenigd; de stuifmeelklompjes meestal gesteeld, het steeltje uitlopend in een kleverig hechtschijfje. Vruchtbeginsel onderstandig, 1-hokkig. Stempels 3, 1 ervan onvruchtbaar, deze ontwikkelt als een snaveltje (rostellum) tussen de helmknop en de vruchtbare stempels; dit snaveltje vormt de hechtschijfjes van de stuifmeelklompjes, welke al of niet in een zakje, het beursje, zijn opgesloten. Vrucht een met 3-6 overlangse spleten openspringende doosvrucht, met talrijke zeer fijne zaden.

Hoogte bloeiende plant 15 - 50 cm.

Bloeitijd Juni - juli

Standplaats

Moerassen en onbemeste natte weiden, op basische bodem, kalktuf.

Verspreiding

		#wnm	# ex
●	... - 1970	0	0
●	1971-'94	0	0
●	1995 - ...	0	0

Geen waarnemingen
in Limburg.

Bruinrode wespenorchis (*Epipactis atrorubens*)

Familie

orchideënfamilie (Orchidaceae)

Diagnostische kenmerken

Bloem (de gele zuil uitgezonderd) van binnen én van buiten paars-rood.

Eindelingse deel van de lip met 2 (of 3) wrattige knobbels. Stengellid tussen de onderste bloem en het bovenste stengelblad vaak duidelijk langer dan de stengelleden daaronder. Vruchtbeginsel dicht bruinachtig behaard. Bloemen naar vanille geurend.

Hoogte bloeiende plant

20 - 60 cm.

Bloeitijd

Juni - juli

Levensvorm

Wortelstokgeofyt

Standplaats

Open bossen, struweel, graslanden, vooral op kalkbodem; vaak op jonge droge kalkrijke bodem.

Verspreiding

		#wnm	# ex
●	... - 1970	0	0
●	1971-'94	1	1
●	1995 - ...	0	0

Brede wespenorchis (*Epipactis helleborine* ssp. *helleborine*)

Familie

orchideënfamilie (Orchidaceae)

Diagnostische kenmerken

Schutbladen in het midden van de tros bij het begin van de bloei min of meer teruggeslagen. Onderste schutblad van de tros meer dan 2 x zo lang als de bloem.

Vruchtbeginsel weinig behaard.

Hoogte bloeiende plant

20 - 80 cm.

Bloeitijd

Juli - september

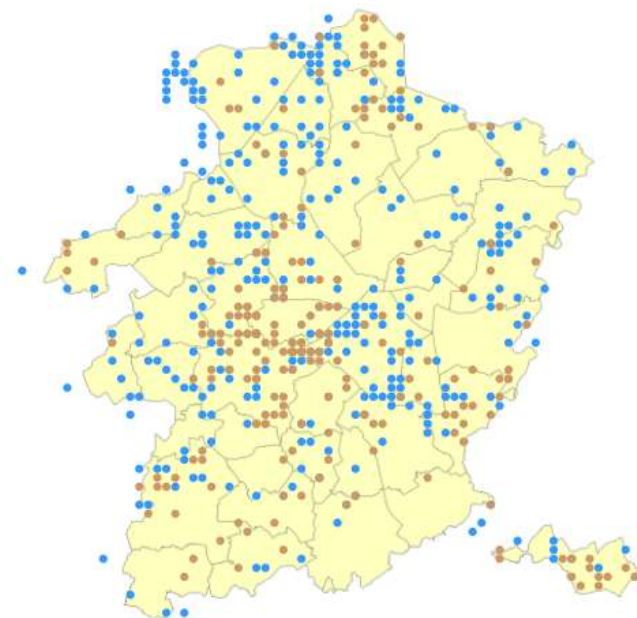
Standplaats

Bossen met milde humus, bosranden, duinen.

Verspreiding

		#wnm	# ex
●	... - 1970	0	0
●	1971-'94	322	322
●	1995 - ...	239	239

Geelgroene wespensorchis (*Epipactis muelleri*)

Familie

orchideënfamilie (Orchidaceae)

Diagnostische kenmerken

Snaveltje ook in de bloemknop afwezig.
Meeldraad aan de top versmald en gekromd. Bloemknop stomp. Bladen geelgroen, met regelmatig gegolfde bladrand. Bloemen geelachtig groen.

Hoogte bloeiende plant

20 - 50 cm.

Bloeitijd

Juli - augustus

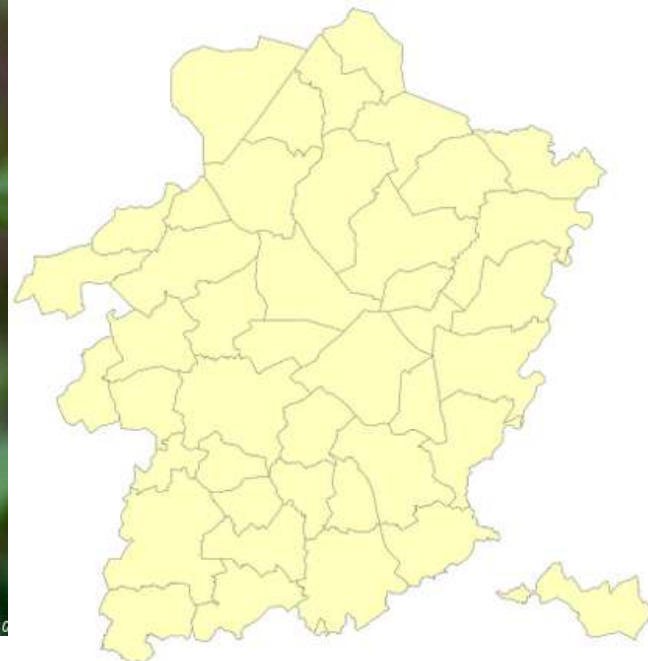
Standplaats

Open bossen en dennenbossen, op warme hellingen, thermofiele graslanden, op kalkbodem.

Verspreiding

		#wnm	# ex
●	... - 1970	0	0
●	1971-'94	0	0
●	1995 - ...	0	0

Geen waarnemingen
in Limburg.